

DIALOG MIĘDZYPOKOLENIOWY W RUMI

Jak doszło do zawiązania dialogu?

Szczególne są doświadczenia z budowania dialogu międzypokoleniowego w Rumi. Praktyczne działania na rzecz dialogu międzypokoleniowego podjęte zostały w 2011 roku w projekcie *GMINNA SPOŁECZNOŚCIOWA SIEĆ ROZWOJU ZRÓWNOWAŻONEGO*, który uzyskał akceptację (i dofinansowanie) programu Funduszu Inicjatyw Obywatelskich. Projekt został zainicjowany przez trzech partnerów:

- Rumski Uniwersytet Trzeciego Wieku,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Ekologicznej Szkoły Społecznej,
- Bałtycki Instytut Spraw Europejskich i Regionalnych.

Do projektu przystąpili, jako wspierający: Uniwersytet Gdański, Stowarzyszenie Rumian i Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie. Projekt miał stworzyć podstawy do współpracy młodzieży ze szkoły ekologicznej z członkami rumskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Postawione zostały cele, które miały zweryfikować następujące pytania: jak inicjować nowe formy organizacji życia społecznego we współpracy międzypokoleniowej, której ramach popularyzowałyby proekologiczne, zdrowsze nastawienie do transportu (np. rower), gospodarki śmieciowej (segregacja), oszczędzania energii (nowe technologie

energooszczędne), turystyki (ścieżki dla narciarstwa biegowego, czy nordic walkingu) czy też aktywnych form ochrony wykluczonych (ekonomia społeczna).

Pionierskim celem projektu jest zorganizowanie w s p ó ł d z i a ł a n i a s e n i o r ó w i u c z n i ó w z gimnazjum. W ramach tej oryginalnej koncepcji dialogu i w s p ó ł p r a c y d w ó c h ś r o d o w i s k – młodzieży nastawionej proekologicznie i środowiska aktywnych społecznie słuchaczy Uniwersytetu III Wieku - dochodzi do zbieżnego myślenia o tym, jak stworzyć swoistą m o d e ł d l a zachowań proekologicznych i prospołecznych.

Sprawdzenie możliwości prowadzenia dialogu

Misją projektu stało się stworzenie nowej formy komunikacji społecznościowej, jaką daje nam Internet, który ma być platformą popularyzowania tych marzeń, ale też konkretnych praktyk. Jak np. skłonić właścicieli psów, aby sprząтали po swoich ulubieńcach, mieli w garści woreczek i nie narażali nas na agresję nowego wroga publicznego, jakim jest bakteria coli!? Projekt miał też sprawdzić czy możliwe jest zastąpienie dystansu międzypokoleniowego dialogiem?

Początkiem projektu było wysłuchanie publiczne (*public hearings*), 27 maja 2011r. w Miejskim Domu Kultury, na którym przedstawiono sposoby propagowania zachowań proekologicznych.

Burmistrzowie projekt przyjęli z otwartymi rękami. Spotkanie to zachęciło też 20 słuchaczy Uniwersytetu III Wieku i liceum do udziału w zgłębieniu idei ekorozwoju i rozwoju zrównoważonego. Wzięli oni udział 7 czerwca 2011r. w warsztatach dla 40 uczestników z tych środowisk, prowadzonego przez pedagogów i socjologów z Uniwersytetu Gdańskiego. To spotkanie potwierdziło, że dialog jest nie tylko możliwy, ale nawet oczekiwany. Seniorzy i młodzież po raz pierwszy wspólnie określali swoje

prioritytety związane z podnoszeniem, jakości życia w mieście, stając się w ten sposób poważnym partnerem dla rozmów z władzą lokalną. W projekcie przyjęto następujące logo:

We wrześniu 2011 nastąpiła kumulacja działań w projekcie zorganizowana została wspólna Letnia Akademia Rozwoju Zrównoważonego. W ciągu sześciu dni 9 uczestników Uniwersytetu III Wieku i 9 uczniów społecznego Liceum Ekologicznego uczestniczyło w wykładach i warsztatach, które dostarczyły wiedzę o różnych formach propagowania zachowań proekologicznych. Stworzona została strona internetowa przez zespół nauczycieli i uczniów szkoły, która stała się platformą promieniowania wiedzy o rozwoju zrównoważonym. Ta społecznie redagowana strona internetowa miała być głosem zatroskanego o swoją Małą Ojczyznę „ludu” rumskiego – jak się lepiej zachowywać wobec naszej matki natury dla dobra wszystkich Rumian. Ogłoszony został Apel Rumski, który wraz z innymi ciekawymi informacjami o rozwoju zrównoważonym był dostępny na stronie <http://www.projektrumia.bnx.pl/>.

Sukcesy i porażki dialogu międzypokoleniowego w Rumi

Główne zadanie edukacyjne i animacyjne realizowane były przez wybitnych ekspertów i moderatorów związanych z Uniwersytetem Gdańskim. Warsztaty Letniej Akademii stały się forum ciekawych dyskusji i przebiegały przy wielkim zainteresowaniu zarówno młodzieży, jak i seniorów. Zaskakujące było to, że młodzież wykazywała większe zaangażowanie i w mieszanych grupach warsztatowych przewodziła. Powstał też zespół redakcyjny newslettera, który przy wsparciu członków BISER-u wydał kilka newsletterów poświęconych problematyce rozwoju zrównoważonego. Ważnym elementem inspiracji było public hearings – w którym wzięty udział władze lokalne jak i zaproszeni przedstawiciele NGOs. Uczestnicy projektu opracowali cztery postery poświęcone problemom rozwoju zrównoważonego, które długi czas eksponowane były w gmachu Urzędu Miasta.

Jednak projekt po odejściu animatorów z BISER-u szybko się wypalił. Te doświadczenia powinny być swoistym memento dla nowych prób ożywienia i większej trwałości dialogu międzypokoleniowego w skali lokalnej. Inspirujące może być szukanie przyczyn wygaśnięcia dialogu. W moim przekonaniu o tym zaważyły trzy czynniki.

1. Najważniejsze – moim zdaniem – było to, że nie udało się znaleźć w y r a z i s t e g o i i n t e l e k t u a l n i e d o b r z e p r z y g o t o w a n e g o l i d e r a . Uczestnicy, seniorzy RUTW byli skoncentrowani na swoich zajęciach związanych z zagospodarowaniem czasu wolnego, chętnie uczestniczyli w nauce języków, wykładach o diecie, czy zajęciach internetowych i rekreacyjnych – nordic walking. Sądzę, że oczekiwanie iż będą aktywnym aktorem sceny gminnej, zajmującym stanowisko w sprawach lokalnych, było wówczas zbyt optymistyczne. Takie dojrzewanie do zbudowania podmiotowości społecznej w Polsce wymaga czasu. A projekt trwał pół roku i seniorzy w tym czasie nie zdobyli się na refleksję, że t r z e b a c o ś d a w a ć , a n i e t y l k o o c z e k i w a ć a t r a k c j i u c z e s t n i c t w a w w y k ł a d a c h R U T W . Ciekawą rzeczą, że grupa Seniorów w bieżącym roku 2013 zdobyła się akcje wśród Kaszubów w obronie tradycyjnej rodziny.
2. Drugą słabością projektu było ograniczenie się do dwóch środowisk – seniorów i uczniów. Projekt nie zyskał poparcia organizacji pozarządowych działających w Rumi. Połowiczność rezultatów w budowaniu sieci dialogu społecznego wynika ze

skomplikowanej sceny politycznej w Rumi, w której występuje duża rozdrobniona aktywność w połączeniu z silnym skonfliktowaniem w Radzie Gminy, co przenosi się na społeczność lokalną. Projekt nie zdołał stworzyć płaszczyzny apolitycznego kompromisu wokół Agendy 21. niezwykle podpowiadającym władzom lokalnym w sojuszu z uczniami, jak nie wykształcili podejścia.

3. Trzecią słabością, która chyba w decydujący sposób wpłynęła na ograniczone sukcesy projektu, był b r a k w s p a r c i a w ł a d z l o k a l n y c h . Władze wspierające finansowo RUTW nie dostrzegły pożytków z włączenia się seniorów i młodzieży szkolnej w budowanie Lokalnej Agendy 21. Ten cel mający charakter apolityczny wymaga posiadania odpowiedniej wiedzy o zasadach budowania aktywnego społeczeństwa zawartych chociażby w zobowiązaniach z Aalborga.

Trudno uznać wygaśnięcie projektu dialogu jako fiasko. Było to doświadczenie, które na pewno pozostawi ślad wśród młodych ludzi – uczniów szkoły ekologicznej. Ponadto uświadomił inicjatorom i ich następcom dialogu międzypokoleniowego znaczenie trzech czynników: dobrze przygotowany lider, partnerstwo środowiska NGO`s, oraz wsparcie władz lokalnych. To doświadczenie można uznać za przesłanie, które trzeba zawsze brać pod uwagę w kolejnych próbach ożywienia dialogu. międzypokoleniowego.

dr hab. Witold Toczyski